

תזכיר הצעת חוק מוכנות המרחב האזרחי למצבי חרום במשק, התשע"ו-2016

א. שם החוק המוצע:

חוק מוכנות המרחב האזרחי למצבי חרום במשק, התשע"ו-2016.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

מאז הקמתה, מתמודדת מדינת ישראל עם איומים הנובעים מפעילות עוינת מצד גורמים שונים - הן איומים שעניינם מלחמות קונבנציונליות והן איומים הנובעים מפעילות חבלנית עוינת. בשנים האחרונות עלתה והתחדדה תופעת העברת זירת הלחימה, לפחות בחלקה, מקו החזית לעורף המדינה; גם המבצעים הצבאיים שנערכו בשנים האחרונות התאפיינו יותר מבעבר בעירוב האוכלוסייה האזרחית.

במהלך המבצעים הצבאיים, דוגמת צוק איתן, עופרת יצוקה וכן במלחמת לבנון השנייה, זוהתה מגמה גוברת של הפניית המאמץ המלחמתי מצד ארגוני הטרור לעורף ישראל, נגד האוכלוסייה האזרחית ונגד תשתיות אזרחיות. מציאות זו, של ריכוז המאמץ החבלני והמלחמתי נגד עורף המדינה, מחייבת היערכות ראויה של הזירה האזרחית לאפשרות של אירועי לחימה עתידיים.

אולם הסכנות, אשר להן חשופים אזרחי המדינה ותושביה, אינן מצטמצמות לכאלה הנובעות מאירועי הלחימה בלבד. מדינת ישראל שוכנת בסביבה גאולוגית רגישה והיא ידעה בעבר רעידות אדמה משמעותיות; זאת ועוד - אזור ים התיכון מהווה אחד האזורים המועדים להיווצרות נחשולי רעש (צונאמי); ההתחממות הגלובלית מביאה עמה הקצנה במזג האוויר, ויוצרת סכנה לאירועים קשים של שריפות ענק; תופעת פתיחת הגבולות והגלובליזציה יוצרת, יחד עם שלל ההשלכות החיוביות על משק המדינה, גם סכנות שיש הכרח להתמודד עמן - בהן היחשפות למגפות ופנדמיות - הן בקרב בעלי חיים והן בקרב בני אדם. גם לסכנות אלה, הנובעות מאירועים שאינם אירועי לחימה, עלולות להיות השפעה רבה על שגרת חיי המדינה ותושביה, על תפקודו של המשק ועל תפקודם של מוסדות המדינה.

כלל הסכנות - הן אלה ה"מלחמתיות" והן אלה הנובעות מתופעות הטבע ואחרות, מחייבות היערכות ראויה של מוסדות המדינה ושל המשק.

משמעותה של היערכות היא יצירת מנגנון, אשר יבטיח הכנה ראויה של מוסדות המדינה ושל המשק למצבי חרום, כדי לאפשר להם לתפקד במצבי הקיצון וכדי לשמור על שגרת חיים סבירה, וזאת גם בחרום.

הצעת חוק מוכנות המרחב האזרחי למצבי חרום במשק קובעת מנגנונים של זיהוי ואפיון הסכנות, העלולות לגרום למצב חרום בשטח המדינה או בחלק ממנו. ההצעה יוצרת מנגנון מובנה להכנת תכנית היערכות למצבי חרום ולהבטחת ביצועה, תוך חלוקת תפקידים ומשימות בין הגורמים האחראים (מוסדות המדינה, רשויות מקומיות, גופי הצלה וגופי המשק). עוד כוללת ההצעה הסדרת מנגנוני תיאום ופיקוח והענקת סמכויות מיוחדות, ובהן הסמכות להורות על אגירת מלאי אסטרטגי, אשר יאפשר את תפקוד המרחב האזרחי

בחרום. נוסף על כך, מאפשרת הצעת החוק לגורמים המוסמכים לתת הוראות מחייבות בחרום, לשם שמירת שגרת החיים ורמות שירות ראויות עבור האוכלוסייה.

הצעת החוק מגדירה את תפקידו של משרד הביטחון והעומד בראשו, כמי שעומדים בחזית ההיערכות למצבי חרום וכשותף מרכזי להפעלת המשק בשעת חרום. לשם מימוש תפקידים אלה זו מוצע להקים בחוק במשרד הביטחון רשות חרום לאומית (רח"ל), לשכלל את המנגנון הקיים כיום של משק לשעת חרום (מל"ח) וליצור מבנה ההיררכי של גופי חרום, כאשר לכל אחד מהם יוגדרו תפקידים וחובות.

הצעת החוק מחלקת את הגופים הרלוונטיים להכנת המשק לחרום למספר קטגוריות וקובעת את יחסי הגומלין ביניהן. שתי הקטגוריות המרכזיות בהצעת החוק הן גופים ממונים (מרביתם משרדי הממשלה) וגופים אחראים, אשר כפופים אליהם (דוגמת הרשויות המקומיות, גופי ההצלה, חברות התשתית וכיוב'). קטגוריה נוספת היא ספקי החרום, אשר נבחרים מתוך המפעלים החיוניים שהוכרזו בהתאם לחוק שירות עבודה בשעת-חרום, התשכ"ז-1967 (להלן: "חוק שירות העבודה") - אלה גופי המשק אשר ממלאים תפקיד חשוב באספקת שירותים ומוצרים, שהינם חיוניים כדי להבטיח את שגרת החיים בחרום.

לצד רח"ל, על פי הצעת החוק מוטלים תפקידי תיאום והנחיה על ועדות המוכנות, אשר פועלות בשלוש רמות – החל מוועדת מוכנות המשק העליונה (ומ"ע), דרך ועדת המוכנות המחוזית (ומ"מ) וכלה בוועדת המוכנות המקומית.

יובהר כי הצעת החוק אינה חלה על עניינים המוסדרים בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן: "חוק ההתגוננות"), ומצויים בסמכות פיקוד העורף בכובעו כשירות ההתגוננות האזרחית.

ג. עיקרי החוק ודברי הסבר לסעיפיו:

סעיפים 2-4

נקודת המוצא להיערכות למצב החרום היא הגדרת הסכנה שאליה יש להיערך. מגבלות המשאבים העומדים לרשות המדינה, וכן הצורך לנהל את הסיכונים העומדים בפניה, מחייבים הליך של בחינת האיומים השונים, גיבוש המלצה מקצועית ובעקבותיה קבלת החלטה בנוגע לאיומים אשר אליהם יש להיערך. הצעת החקיקה מבנה את ההליך המקצועי של הערכת הסיכונים הנובעים מאיומים אלה ומגדירה את אופן קבלת ההחלטות בנוגע להיערכות לאיומים מסוימים. הערכה זו מתבצעת בשני שלבים:

בשלב הראשון, מאשרת הממשלה את איום הייחוס המצרפי, אשר מוגדר בהצעה כ"אירועים אפשריים, אשר יש בהם כדי ליצור מצב חרום בכל שטח המדינה או בחלק ממנו, שהממשלה החליטה להיערך אליהם לפי חוק זה".

בשלב השני, מאשרת הממשלה תרחיש הייחוס המצרפי - שהוא, "מתאר אפשרי של מצבים, אשר נגזרים מאיום הייחוס המצרפי, העלולים לשבש את תפקודו של המשק החיוני". תרחיש הייחוס מוצג על ידי שר הביטחון בפני הממשלה, לאישורה, וזאת לאחר שגובש על ידי רח"ל בתיאום עם צה"ל וגורמים נוספים.

יודגש, כי על אף שביסוד גיבוש איום הייחוס המצרפי והתרחיש הנגזר ממנו (תרחיש הייחוס המצרפי) עומדת הערכה מקצועית המבוססת על ניתוח נתונים והערכתם. ההחלטה מהם התרחישים אליהם יש להיערך נושאת בחובה אחריות ברמה הלאומית, על כן ראוי כי הסמכות לקבלתה תהא נתונה בידי הממשלה.

הוראות סעיף-קטן 3(ב) וסעיף 4 להצעת החוק מוקדשות לגיבוש תכנית האב הלאומית. לאחר אישורו של תרחיש הייחוס המצרפי, מוטל על רח"ל להכין תכנית להתמודדות עמו - היא תכנית האב הלאומית. תכנית האב הלאומית הינה תכנית מקיפה, אשר מהווה בסיס להיערכות לחרום של משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות ויתר הגופים (הן גופי החרום והן ספקי החרום - באופן המוגדר בהצעה). התכנית בעלת מעמד סטטוטורי והוראותיה מחייבות את כלל גופי החרום.

היקפה ומעמדה המיוחד של תכנית האב הלאומית מחייבים הליך הכנה מקיף וקפדני. על כן, הצעת החוק מאפשרת את גיבושה במשך 12 חודשים מיום אישור תרחיש הייחוס המצרפי על ידי הממשלה, כאשר שר הביטחון רשאי לקצר תקופה זו.

הכנת תכנית האב הלאומית מתבססת על מידע, אשר נמסר לרח"ל על ידי גופי החרום וגורמי המשק האחרים, הערכת מוכנות המשק לקרות אירוע החרום התואם את תרחיש הייחוס המצרפי, ממצאי הביקורות בגופי החרום ועוד. לשר הביטחון נתונה הסמכות לדרוש מסירת מידע נוסף הנחוץ להכנת תכנית האב הלאומית.

תוכנה של תכנית האב הלאומית נגזר מאופי האיום שאושר על ידי הממשלה. סעיף קטן 4(ג) קובע אלו נושאים יוסדרו בתכנית האב לאומית, נושאים שיכללו בה ביחס לכל סוג האיום. בין נושאים אלה - קביעת הכללים והעקרונות המנחים להיערכות למצב חרום (מדיניות החרום), אמות מידה למתן שירותים בחרום (רמות השירות), המשאבים הנדרשים להשגת יעדי ההיערכות לחרום והיעדים עצמם (המלאי האסטרטגי) ועוד.

הממשלה מאשרת את תכנית החרום הלאומית; תקופת ההיערכות אליה תתייחס התכנית היא עשר שנים. הממשלה רשאית לקצר או להאריך תקופה זו.

סעיף 5

נוכח חשיבותם המיוחדת של ההיערכות לחרום ושל תכנית האב הלאומית הקובעת את אופן ההיערכות הנדרש, נקבעו הוראות בכל הנוגע לחובה להבטיח את קיומו של הבסיס התקציבי למימושה. כך נקבע, כי על הממשלה לבצע הערכה של תקציב הדרוש להוצאתה של תכנית האב הלאומית אל הפועל.

רח"ל תכין הערכה תקציבית באשר להיקף התקציב הנדרש לביצוע תכנית האב הלאומית בכל שנה והממשלה תפעל לאישור התקציב השנתי הדרוש לשם כך, בשם לב להערכה שבוצעה על ידי רח"ל ובהתחשב בעמדות של משרדי הממשלה הנוגעים לעניין.

לכל משרד ממשלתי יקבע תקציב מיוחד להיערכות לחרום; לא ניתן יהיה לעשות שימוש בתקציב זה אלא להיערכות לחרום לפי תכנית האב הלאומית ולביצוע תכנית העבודה המשרדית המאושרת לפי הוראות החוק. העברת סכום העולה על חמישה אחוזים מסך תקציב החרום המשרדי למטרות אחרות תותנה באישור הממשלה.

סעיפים 6-7

הסעיפים קובעים שני הליכים החיוניים למעקב אחר היערכות המרחב האזרחי לחרום - דיווח על היערכות המשק לחרום ובחינתם העתית של תכנית האב הלאומית ותרחיש הייחוס המצרפי. בחינת תרחיש הייחוס המצרפי ותכנית האב הלאומית עתידה להתבצע על ידי רח"ל, אחת לשלוש שנים לכל הפחות; ככל שיימצא, כי קיים צורך בעדכון התכנית או התרחיש - כולם או חלקם, יוצגו עדכונים אלה לממשלה באופן שבו מוצגים לה על פי החוק תרחיש ייחוס מצרפי ותכנית אב לאומית.

הדיווח על מצב מוכנות המרחב האזרחי לחרום נמסר לממשלה על ידי שר הביטחון. הדיווח יכול פירוט עמידת משרדי הממשלה בחובותיהם לפי תכנית האב הלאומית והמלצות בדבר צעדים, שאותם יש לנקוט כדי להבטיח עמידה בה. שר הביטחון רשאי להביא בפני הממשלה הצעה לפעולות נוספות לשם שיפור מוכנות המרחב האזרחי לחרום.

סעיף 8

הסעיף קובע הסדר, אשר מאפשר לממשלה להחליט על היערכות למצב חריג, אשר מוגדר בחוק כאסון טבע או כאירוע, אשר עלול לסכן באופן משמעותי חיי אדם, רכוש או סדר ציבורי אך מחמת היקפו או חומרתו איננו עולה כדי מצב חרום במשק. למצבים מעין אלה (לדוגמה, שריפות בהיקף ניכר, סופות שלגים או מזג אוויר קיצוני אחר וכיו"ב), יש פוטנציאל שיבוש שגרת החיים במדינה, אף כי הפגיעה העלולה להיגרם בעטיים אינה עולה כדי מצב חרום.

ככל שתקבל הממשלה החלטה בעניין ההיערכות למצב חריג, היא תקבע את המשרד האחראי לאותה היערכות, את המשאבים הדרושים לשם כך ואת אופן ההכנה והאישור של תכנית ההיערכות. שר הביטחון רשאי להטיל על רח"ל לסייע למשרד שניתנה לו האחריות להכנה למצב חריג. הוטלה על רח"ל אחריות כאמור, יינתנו לה כל הסמכויות הניתנות לה במסגרת מילוי תפקידיה להכנה למצב חרום במשק או במצב חרום במשק.

סעיף 9

עיקר ההיערכות למצב החרום מוטל לפי החוק על גופי חרום. גופי חרום הם משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות, גופי הצלה, חברות תשתית ועוד. החוק קובע יחס ההיררכי בין הגופים, אשר מאוגדים בשתי רמות - **גופים ממונים וגופים אחראים** שבתחום אחריותם. על הגופים הממונים מוטלת האחריות להכין את עצמם לחרום וכן להבטיח את הכנתם של הגופים האחראים, ספקי חרום ומפעלים חיוניים המצויים בתחום אחריותם.

הגופים הממונים והגופים האחראים מוגדרים בתוספת לחוק ושר הביטחון רשאי, באישור הממשלה, להוסיף או לגרוע את גופי החרום מהתוספות.

סעיפים 10-11

תפקידיהם של גופי החרום בהכנה לחרום ובעת החרום נקבעים בתכנית האב הלאומית. סעיף 10 קובע את החובות העיקריות של גופי החרום. בהתאם לסעיף, גוף החרום מחויב למנות מנהל חרום - עובד בכיר בגוף (ראו בסעיף 12 להלן), אשר נושא באחריות להכנת תכנית עבודה להיערכות לחרום, לאגור את האמצעים הדרושים לתפקודו בעת החרום וליטול חלק בתרגילי החרום; ככל שתכנית האב הלאומית קובעת חובת החזקת מלאי אסטרטגי - הוא יוחזק על ידי גופי החרום הרלוונטיים.

סעיף 11 מטיל על גוף החרום חובה לשקול הכללת תנאים מיוחדים בחוזי ההתקשרות עם ספקים שונים, שיהיה בהם כדי להבטיח את היערכותו של גוף החרום. גם היום חלק מהיערכות הגופים הממשלתיים לחרום מתבססת על מערכת הסכמית עם גורמים פרטיים ועל אספקת מוצרים שוטפת על ידם - ובכלל זה אספקתם בחרום. הוראות הסעיף מחייבות את גוף החרום לשקול את עיצוב ההתקשרות כך שהיא תבטיח אספקה גם בחרום, וכך שהמלאי הנדרש לביצוע אספקה כאמור ייוצר מבעוד מועד, בשגרה.

סעיף 12

גוף חרום חייב למנות לו מנהל חרום. לפי הוראות הסעיף, יש למנות לתפקיד זה עובד בעל דרגה בכירה. הציפייה היא כי נושא משרה זה יהא כפוף ככל האפשר למנהל הגוף. תפקידו והאחריות המוטלת על כתפיו של מנהל החרום מחייבים הגדרתו כאמור כמו גם מחייבים להבטיח את רציפות תפקודו; נקבע, כי במקרה שבו חדל מנהל חרום מלשמש בתפקיד ולא מונה לו מחליף או במקרה שבו לא מונה מנהל חרום, יוטלו סמכויות ותפקידים של מנהל החרום על המנהל הכללי של הגוף או על עומד בראשו, לפי העניין.

הסעיף קובע מנגנון דיווח על מינוי מנהל החרום: הגופים הממונים מחויבים לדווח על מינוי כאמור לראש רח"ל והגופים האחראים - לשר העומד בראש הגוף הממונה, האחראי על אותו גוף אחראי (השר הממונה) ולמנהל החרום באותו גוף ממונה.

סעיפים 13-15

הסעיפים עוסקים באופן אישור תכנית העבודה של גופי החרום ובתוכנה. על תכנית העבודה של כל גוף חרום לעלות בקנה אחד עם תכנית האב הלאומית.

תכנית העבודה של גוף ממונה מובאת לאישורו של שר הביטחון ותכנית העבודה של גוף אחראי - מובאת לאישור מנהל החרום בגוף הממונה, האחראי עליו. גופים אלה מוגדרים כגורמים המאשרים. אם גוף החרום לא גיבש תכנית עבודה או נמנע מהגשתה לגורם המאשר, על הגורם המאשר להצביע על חובתו של גוף החרום להכין את התכנית. חובתו הנוספת של הגורם המאשר הנה לוודא, כי תכנית העבודה של גוף החרום תואמת את תכנית האב הלאומית.

על רח"ל ועל מנהלי החרום בגופים הממונים מוטל ביצוע המעקב אחר הגשתן של תכניות העבודה והתאמתן לתכנית האב הלאומית. רח"ל חייבת לדווח לוועדה העליונה למוכנות המשק על תכניות העבודה של הגופים הממונים. מנהלי החרום בגופים הממונים חייבים לדווח לשר הביטחון, באמצעות רח"ל על תכניות העבודה של הגופים האחראים.

תכנית העבודה של גוף חרום מהווה יישום של תכנית האב הלאומית ברמה של גוף חרום קונקרטי. והיא קובעת את אופן מימושה של תכנית האב הלאומית בגוף החרום - בכלל זה, את דרכי ההתמודדות עם תרחישי הייחוס המשרדיים, הבטחת רציפות התפקוד והעמידה ברמות השירות לפי תכנית האב הלאומית; בנוסף, מוטל על גופי החרום לכלול ולפרט בתכנית העבודה את הפעולות והאמצעים הדרושים לשם הבטחת רציפות התפקוד, הכשרות ותרגילים שייערכו ועוד. גוף ממונה, אשר מוטל עליו לבצע ביקורת בגופים האחראים בתחום אחריותו חייב לפרט את סדרי הביקורת. כל גוף חרום חייב לפרט בתכנית העבודה את האופן שבו יתאם את פעילותו עם גופי החרום האחרים, אשר פועלים בתחומים נוספים.

על גופי החרום שהם משרדים ממשלתיים חלה חובה מוגברת להיערך לחרום. על כן, הסעיף קובע, כי עובר להכנת תכנית העבודה על משרד ממשלתי להביא לאישורה של רח"ל תרחיש הייחוס המשרדי, אשר מהווה מתאר אפשרי של מצבים, הנגזרים מתרחיש הייחוס המצרפי, העלולים לשבש את תפקודו של המשק החיוני, בתחומים, עליהם מופקד המשרד.

סעיפים 16-17

סעיף 16 מקנה למנהל החרום סמכויות של מבקר פנים, בהן הסמכויות המפורטות בסעיף 9 חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, קרי הסמכות לדרוש כל מסמך, המצוי ברשות הגוף, הסמכות להיכנס לחצרי הגוף או לגשת לכל מאגר נתונים בו.

סעיף 17 עוסק בדיווח השוטף של גופי החרום על מימוש תכניות העבודה שלהם. סדרי הדיווחים כפופים למבנה גופי החרום ההיררכי הכללי: הגופים הממונים חייבים לדווח לשר הביטחון והגופים האחראים מגישים את הדיווחים בעניין למנהלי החרום בגופים הממונים. הסעיף קובע את המועדים המחייבים להגשת הדיווחים ואת תכנם. המועד להגשת דיווחי הגופים האחראים נקבע באופן אשר יאפשר לגופים הממונים עליהם להתייחס לממצאים העולים מהדוחות, בדיווחם לשר הביטחון - זאת כדי לאפשר יצירת תמונה מהימנה של היערכות המשק לחרום.

סעיפים 18-19

הסעיפים מעניקים לר"ל את הסמכות לבקר את היערכותם של גופי החרום. סמכות זו מהווה אחד הרכיבים החשובים של הסמכויות המוקנות לה בסעיף 46; הסעיף מתווה את הנושאים שבהם תעסוק הביקורת, כגון אופן ביצוע תכניות העבודה ועמידה ביעדים שנקבעו בה, הכשרת עובדי גוף החרום, עריכת תרגילי החרום, קיומם של נהלים המסדירים את פעילות גוף החרום במצב חרום ועוד.

אין בהענקת הסמכות לבצע ביקורת בגופי החרום על ידי ר"ל, כדי לגרוע מחובותיהם של הגופים הממונים לבקר את הגופים האחראים שבתחום אחריותם; סעיף 19 מעניק לגופים הממונים את הסמכויות הנתונות לר"ל ביחס לכלל גופי החרום, לרבות הסמכות לדרוש דין וחשבון על היערכות לחרום והסמכות להיכנס לחצרי הגוף המבוקר.

סעיפים 20-23

מרכיב חשוב של היערכות המרחב האזרחי לחרום הוא שילובם בהליך ההיערכות את גופי המשק השונים, אשר ברגיל אמונים על הספקתם של שירותים וטובין לאוכלוסייה האזרחית ולמשק - הם ספקי החרום.

ספק חרום הוא מפעל חיוני, שהוכרז ככזה לפי הוראות חוק שירות העבודה ושאינו נמנה עם גופי החרום הכלולים בתוספות לחוק; סעיף 21 קובע, כי ככל שסבר השר הממונה, כי לשם היערכות לחרום או לשם תפקודו בעת חרום של הגוף הממונה או גוף אחראי, הנמצא בתחום האחריות של הגוף הממונה, נדרש מפעל חיוני להחזיק טובין, לספק שירותים או לנקוט פעולה אחרת - רשאי הוא להכריז עליו כספק חיוני. הכרזה כאמור מתבצעת לאחר התייעצות עם שר הביטחון והיא כפופה לחובת שימוע.

הצו שניתן כאמור קובע את הפעולות שאותן ספק החרום נדרש לנקוט; במקרה הצורך וככל שראה השר הממונה צורך מיוחד בכך ונועץ בעניין בשר הביטחון, רשאי הוא אף להחיל על ספק החרום חובות מסוימות, אשר חלות על גוף אחראי - בהן חובת ההיערכות לחרום, הגשת תכנית עבודה או מינוי מנהל החרום.

נוכח משמעויותיה של ההכרזה על גוף עסקי כספק חרום, קובע סעיף 23 את חובתו של הגוף הממונה לשלם פיצוי הולם לספק החרום בגין הוצאות שהוצאו על ידו לצורך ההערכות כאמור. פיצוי כאמור ישתלם מתקציב החרום שנקבע לפי סעיף 5 לחוק.

סעיף 24

קיים ממשק הדוק בין הוראות חוק שירות העבודה לבין ההסדר הקבוע בהצעת החוק. כאמור, ספקי החרום נבחרים מתוך רשימת המפעלים החיוניים המוכרזים לפי הוראות חוק שירות העבודה. סעיף 20 להצעת החוק מאפשר לשר הביטחון לפנות לשר הממונה על ביצוע חוק שירות העבודה בהצעה להכריז על גוף פלוני כמפעל חיוני, ככל שהדבר דרוש לביצוע תכנית האב הלאומית.

סעיף 24 מקנה לשר הביטחון סמכות להורות למפעלים חיוניים, אשר ברגיל מחויבים לבצע ריתוק כוח אדם בשעת חרום, להחזיק אמצעים מסוימים, כחלק מהיערכותם לחרום - דוגמת מלאי חומרי גלם, דלק להפעלת מערך ייצור חשמל עצמאי ועוד. נקיטת צעדים כאמור עתידה להבטיח את תפקודם הסדיר של המפעלים החיוניים גם בחרום.

סעיף 25

הסעיף מגדיר את חובתם של מנהלי החרום בגופי החרום להתריע על אי ביצוע הפעולות הדרושות למימוש תכנית העבודה. מדובר בנורמה נוספת, שמטרתה להגביר את הפיקוח אחר ביצוע תכנית העבודה ולהבטיח את מוכנות הגוף לחרום. בנוסף, הסעיף מעניק לשר הביטחון את הסמכות להצביע בפני מנהל החרום והמנהל הכללי בגוף הממונה על הצורך לעמוד בתכנית. סעיף קטן (ה) מעניק לשר הביטחון את הסמכות במקרה דומה להורות על מילוי תפקיד או ביצוע פעולה, ביחס לגוף אחראי.

סעיפים 26-28

הסעיפים כוללים הסדרים מיוחדים הנוגעים להכנתן של הרשויות המקומיות לחרום.

סעיף 26 מחייב את שר הפנים לבצע פיקוח ובקרה אחר היערכותן של הרשויות המקומיות. ההנחה העומדת ביסוד הסעיף היא, כי משרד הפנים ישמש כגוף ממונה ביחס לרשויות המקומיות. מדובר בתפקידו הטבעי של משרד הפנים וביצוע פיקוח ובקרה בתחום זה בא על רקע חובותיו הכלליות של משרד הפנים לפי כל דין - כגון אישור תקציבי הרשויות המקומיות, אישור חקיקת העזר ועוד.

סעיף 27 מגדיר את תפקידיה של הרשות המקומית. סעיף קטן (א) מטיל את האחריות להיערכותה של הרשות המקומית לחרום בתחום שיפוטה - על ראש הרשות. סעיף קטן (ב) מפרט הוראה זו וקובע את החובות החלות על הרשות המקומית, בהן הכנת תקציב המיועד להכנה לחרום ואישורו (שהוא נוסף לתקציב מכוח חוק ההתגוננות), הכשרת עובדי הרשות, הכנת מקלטים ציבוריים והיערכות לקליטת אוכלוסייה מפונה, ככל שתפקיד זה מוטל עליה בתכנית האב הלאומית.

סעיף 28 מחיל על הרשות המקומית את ההוראות החלות על תחום פעולה "היערכות לחרום" במשרדי הממשלה, כך שהעברת סכום העולה על חמישה אחוזים מתחום פעולה זה לתחום פעולה אחר תחייב אישור שר הפנים.

סעיפים 30-39

הפרק השלישי בהצעת החוק עוסק באופן ההכרזה על מצב חרום במשק ובהענקת סמכויות מיוחדות לשר הביטחון והשרים הממונים וכן בהגדרת תפקידים של רח"ל בחרום. הצעת החוק אינה עוסקת בניהול זירת האירוע ואינה עוסקת בפעילות האופרטיבית של הגורמים האמונים על ההגנה האזרחית אלא ביצירת תנאים לקיום שגרת החיים, הבטחת רמת שירות נאותה ורציפותם התפקודית של גופי החרום.

סעיף 30 מסדיר את אופן ההכרזה על מצב חרום במשק, שהוגדר כמצב שבו נמנעת באופן משמעותי פעילותו התקינה של המשק החיוני (קרי - גורמי ייצור, משאבים, שירותים ומוצרים החיוניים לקיום האוכלוסייה, לכלכלת המדינה ולפעילות צה"ל), כולו או חלקו, או שקיימת סכנה לכך.

בנוסף, קובעת הצעת החוק, כי בהתקיים מצבים מהסוגים המוגדרים, החלת הוראות הנוגעות למצב חרום במשק לא תחייב החלטה מיוחדת. כך, הכרזה על מלחמה, הכרזה על מצב מיוחד בעורף או אירוע אסון המוני מהווה גם הכרזה על מצב חרום וגורמת מניה

וביה להחלת הוראות החוק החלות על מצב חרום. ההנחה העומדת ביסוד ההוראה הנה, כי הכרזה על אירועים כאמור בהכרח גורמת שיבוש שגרת החיים במדינה או בחלק ממנה ויש סבירות גבוהה, כי השמירה על השגרה תחייב את הפעלת הסמכויות אשר ניתנו לבעלי התפקידים הרלוונטיים.

סעיף 31 קובע שלושה יסודות לפעילות גופים החרום במצב חרום. ראשית, נקבע, כי הבסיס לפעילות גופי החרום - בהם משרדי הממשלה - לאחר ההכרזה על מצב חרום במשק הוא תכנית האב הלאומית. שנית, הסעיף מגדיר חובה נוספת, אשר חלה על השרים הממונים והיא לפעול לשם הבטחת פעילותם המתואמת של כל גופי החרום וספקי החרום המצויים באחריותם. לשם הבטחת פעילות מתואמת כאמור מעניק הסעיף לשר הממונה את הסמכות לתת לגופים אלה הוראות מחייבות. היסוד השלישי הוא הסמכות הניתנת לכל שר ממונה להורות על שימוש במלאי האסטרטגי שנאגר בתקופה שקדמה להכרזה על מצב החרום במשק - בין מלאי המוחזק על ידי הגופים האחראים, בין מלאי המוחזק על ידי ספקי החרום.

לשם הבטחת שימוש מתואם במלאי האסטרטגי, קובע הסעיף, כי הוראה לעניין השימוש בו תינתן לאחר התייעצות עם שר הביטחון ואולם ניתן, במקרים דחופים, להורות על שימוש במלאי ללא התייעצות כאמור, תוך מסירת הודעה לשר הביטחון תוך 48 שעות ממתן ההוראה.

סעיף 32- על שר הביטחון מוטלת אחריות-על לפעול להבטחת פעילותם הסדירה והמתואמת של הגופים הממונים. הגופים הממונים נדרשים כאמור לפעול להבטחת התיאום בפעילות הגופים האחראים בתחום אחריותם. בנוסף לסמכות כללית זו מוסמך שר הביטחון לתת הנחיות לכל גוף אחראי ולכל ספק חרום בנוגע לניצול המלאי האסטרטגי, במקרים שבהם ראה, כי השר הממונה, נמנע מלעשות כן או במקרים בהם ההנחיה שניתנה אינה עונה על הצרכים הקיימים באותה עת.

ההוראה שנתן שר הביטחון כאמור גוברת על הוראתו של השר הממונה; השר הממונה רשאי להשיג עליה בפני הממשלה.

שר הביטחון רשאי להורות בצו על הקמת תשתיות זמניות למגוון מטרות, אשר נחוצות לצורך התמודדות עם מצב החרום - כדוגמת אתרים לקליטת האוכלוסייה המפונה, מתקני אחסון, מתקני ייצור אנרגיה זמניים, בתי קברות ארעיים ועוד. הקמת תשתיות זמניות אלה פטורה מהוראות חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 ואולם הצעת החוק מגבילה את "אורך החיים" של תשתיות כאמור ומעמידה אותן על מאה שמונים ימים. הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה רשאית לאשר הארכת תוקף הצו לתקופה נוספת של מאה שמונים ימים.

שר הביטחון רשאי לתת כל הוראה שאותה מוסמך לתת השר הממונה בהתאם לסעיף 34 להצעת החוק ככל שלדעתו של שר הביטחון, מתן הוראה כאמור תבטיח את תפקודם של גופי החרום. מתן הוראה כאמור מותנית בהתייעצות עם השר הממונה למעט במקרים דחופים. בדומה לסמכות המוגדרת בסעיף קטן 32(ב)(1), רשאי השר הממונה להשיג על החלטת שר הביטחון בפני הממשלה.

סעיפים 34-35

הרשויות המקומיות הנן גורם שלטוני מרכזי בממשק אזרח-מדינה ובמצב חרום מוטלים עליהן תפקידים הקשורים לטיפול באוכלוסייה בתחומן ובמקרים המוגדרים בחוק - אף מחוצה לו. הצעת החוק מטילה על הרשויות המקומיות את האחריות לתיאום בין גופי החרום הפועלים בתחומן. הסעיף מפרט את התפקידים הקונקרטיים של הרשות המקומית

- הבטחת אספקת שירותים ומוצרים חיוניים ובמקרה הצורך - תיאום אספקתם עם גופי חרום אחרים, מתן מידע לאוכלוסיית הרשות המקומית וסיוע לרשויות המקומיות האחרות.

סעיף 34 מעניק לשר הפנים סמכות להשעות ראש רשות מקומית ככל שלדעתו הרשות המקומית אינה ממלאת את התפקידים המוטלים עליה. הפעלת הסמכות כפופה לחובת השימוע. הוחלט על השעיה כאמור, רשאי שר הפנים למנות לרשות המקומית מנהל מיוחד, אשר ישמש כראש רשות ויהיו נתונות לו כל הסמכויות הניתנות לראש הרשות המקומית שהושעה או להטיל את תפקידיה של הרשות המקומית לבצע את הדרישה שבמילוייה כשלה הרשות על גורם אחר. הסעיף קובע, כי הפעולות האמורות יתבצעו לאחר התייעצות עם ראש רח"ל, אלא אם כן קיימת דחיפות מיוחדת שאינה מאפשרת לעשות כן.

סעיף 36 מעניק לממונה על תאגידי מים וביוב ברשות המים הממשלתית סמכות זהה לסמכותו של שר הפנים, ביחס לתאגידי המים והביוב.

סעיף 37 מעניק סמכות הדומה במהותה לזו הנתונה לשר הפנים בכל הנוגע להשעיית ראש רשות מקומית לכל שר ממונה ביחס לגופים האחראים שבתחום אחריותו וגם ביחס לספקי החרום. הפעלת סמכות כאמור כפופה לאישור שר הביטחון.

סעיפים 38-39 עוסקים בתפקידי רח"ל בחרום. עיקר תפקידה של רח"ל היא בגיבוש תמונת המציאות במרחב האזרחי אשר תאפשר לשר הביטחון ולשרים הממונים לקבל החלטות. על רח"ל מוטל תפקיד תיאום פעולות ההסברה לציבור ופעולות שעניינן קליטת הסיוע הבינלאומי.

לשם מילוי תפקידיה ובפרט לשם גיבוש תמונת מציאות כאמור, רשאית רח"ל לפתוח מרכז הפעלה לאומי, בו ייטלו חלק נציגי גופי החרום לפי הוראתו של ראש רח"ל.

סעיף 40

נוכח ריבו תפקידיה של הממשלה, היא רשאית למנות ועדת שרים מיוחדת שתחליף אותה בכל תפקידיה, למעט בכל הקשור להכרזה על מצב חרום - ובכלל זה סמכויות שמיעת ההשגות על החלטות שר הביטחון. מדובר בוועדת שרים שבראשה עומד ראש הממשלה ושר הביטחון משמש כממלא מקום קבוע.

סעיפים 41 עד 46

הפרק החמישי בהצעת החוק עוסק בהקמתה של רח"ל, במינוי ראש רח"ל ובתפקידיה.

סעיף 41 קובע, כי רח"ל מוקמת במשרד הביטחון וסעיף 45 משלים הוראה זו וקובע, כי רח"ל תפעל על בסיס תקציב עצמאי. סעיפים 42 עד 44 עוסקים בדרכי מינויו ומעמדו של ראש רח"ל. הסעיפים קובעים, כי ראש רח"ל ימונה על ידי הממשלה בהמלצת השר והוא יכהן בתפקידו 5 שנים. סעיף-קטן 42(ה) קובע, כי משרות מסוימות ברח"ל יהיו פטורות מחובת המכרז ויהיו "משרות אמוני"; הממשלה תקבע את היקפן של משרות כאמור.

סעיף 44 קובע תנאים והגנות מיוחדות באשר להפסקת כהונתו של ראש רח"ל. מלבד התפטרות והרשעה בביצוע עבירה שמפאת אופייה או חומרתה מחייבת את הפסקת הכהונה, קובע הסעיף, כי הממשלה תהיה רשאית להעבירו מתפקידו אם איננו יכול למלא את תפקידו למשך תקופה של 6 חודשים או לפטרו, אם איננו ממלא את תפקידו כראוי, עפ"י קביעת שר הביטחון. בטרם תקבל החלטה כאמור, על הממשלה לקבל את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 46 קובע את תפקידי רח"ל וסמכויותיה. עיקר התפקידים של רח"ל מוגדרים כפעולה לקידום היערכות גופי החרום, ספקי החרום והמשק החיוני לחרום, הנחייה מקצועית בתחום ההיערכות לחרום, סיוע לשר הביטחון, לגופי החרום ולספקי החרום בעת חרום וכן מילוי כל תפקיד שיוטל עליה לפי חוק זה או לפי החלטת הממשלה.

באופן קונקרטי, על רח"ל מוטלים תפקידים שעניינם גיבוש איום הייחוס המצרפי ותרחיש הייחוס המצרפי, הכנה של תכנית האב הלאומית, הכנת דיווחים לממשלה על אודות מוכנות גופי החרום למצב חרום במשק, הנחייה מקצועית של גופי החרום, קביעת אמות מידה למדידת מוכנות גופי החרום ועוד.

קבוצה נוספת של הוראות הקשורות לפעילותה של רח"ל כלולה בסעיף קטן (ג) שעניינו הענקת סמכות לקביעת הנחיות. מדובר בהנחיות שבנושאים שהוגדרו בסעיף, אשר כוללים מסירת מידע, עריכת תרגילי חרום, אופן תיאום התכניות והתפקידים בין גופי החרום וספקי החרום, והסדרי הביקורת על המפעלים החיוניים. שר הביטחון רשאי לקבוע בתקנות, נושאים נוספים, בהם תוכל רח"ל לקבוע הנחיות. הנחיות רח"ל מחייבות את גופי החרום ואת ספקי החרום והן טעונות אישורו של שר הביטחון.

סעיפים 47 עד 49

סעיפים 47 עד 49 בפרק השישי בהצעת החוק עוסקים בעיגונה הסטטוטורי של ועדת מל"ח עליונה, שהוגדרה עד עתה בהחלטות הממשלה 1716 ו-1080 מן השנים 1986 ו-2000 וכן בהרחבת תפקידיה לתחומים נוספים. הוועדה, אשר לפי הצעת החוק נקראת ועדת מוכנות המשק העליונה, מורכבת לפי ההצעה מהמנהלים הכלליים של משרדי הממשלה, נציגי המטה הכללי, משטרת ישראל, הג"א, החשב הכללי, נציגי הרשויות המקומיות ועוד. הוועדה משמשת כפלטפורמה לדיונים "רוחביים" בין כלל הגופים הרלוונטיים וכשולחן עגול, שביבו ניתן לדון במגוון נושאים הקשורים להיערכות לחרום וכפלטפורמה לתיאום בין גופי החרום השונים; סעיף 50 מגדיר את תפקידיה העיקרי כפעולה לשם הבטחת פעילותם המתואמת של גופי החרום במהלך תקופת היערכות לחרום ובמהלכו.

תפקידיה המרכזיים של הוועדה מפורטים בסעיף 49, אשר קובע, כי היא תדון נושאים אלה: לקחי תרגילי החרום, דיווחי ראש רח"ל, הדיווחים שיימסרו לה על ידי ועדות המוכנות המחוזיות ועוד. הוועדה מוסמכת להמליץ לשר הביטחון על דרכי שיפור מוכנות המרחב האזרחי לחרום, בהתייחס, בין השאר, לתוצאות הביקורות והתרגילים שנערכו.

תפקידיה המרכזי של הוועדה בעת חרום היא הבטחת פעולתם המתואמת בין הגופים האחראים. יש להזכיר, כי תפקידי התיאום, בהם עוסקות הוראות שונות בחוק מתחלקות בין השרים הממונים, אשר אחראים לתיאום בין הגופים האחראיים בתחום אחריותם, שר הביטחון, אשר נושא באחריות-על על תיאום פעילותם של הגופים הממונים והוועדה, אשר עוסקת בתיאום בין גופים אחראים המצויים באחריותם של גופים ממונים שונים - בין היתר באמצעות ועדות המוכנות המחוזיות.

הוועדה רשאית להמליץ לשר הביטחון ולשרים הממונים על סדר העדיפויות בהקצאת משאבים לאומיים ועל אופן השימוש במלאי האסטרטגי, כחלק מקבלת החלטות בהתאם לסעיפים 31 ו-32 להצעת החוק. לשם מילוי תפקידיה נתונות לוועדה סמכויות זימון בפניה נציגי גופי החרום.

סעיפים 50 עד 53 עוסקים בהרכבה ותפקידיה של ועדת המוכנות המחוזית - היא "יחידת השטח" של ועדת מוכנות המשק העליונה ובוועדת המוכנות המקומית.

ועדת המוכנות המחוזית מורכבת ממנהלי המחוזות של משרדי הממשלה במחוז, נציגי משטרת ישראל וצה"ל. תפקידיה של הוועדה כוללים קיום דיונים בתכניות העבודה של גופי החרום הנוגעים לאותו מחוז, תיאום בין הגופים בתחומו, תיאום ביקורות וסיכום לקחי תרגילי החרום.

הוועדה משמשת כחולייה מקשרת בין הוועדה העליונה לוועדה המקומית ולכן פרוטוקולי הדיונים והחלטות של ועדת המוכנות המחוזית מועברים לוועדות המוכנות המקומיות ולרח"ל. הצעת החוק קובעת חובת התכנסות של ועדת המוכנות המחוזית ארבע פעמים בשנה לפחות.

סעיף 53 מעגן את מעמדה של ועדת המוכנות המקומית, אשר פועלת ברמת הרשות המקומית והיא מחליפה את ועדת המל"ח המקומית, אשר על הקמתה מורה סעיף 149א(א) לפקודת העיריות [נוסח חדש].

סעיפים 53-55

הסעיף קובע, כי אי ציות להוראות מסוימות של שר הביטחון או שר הממונה יהווה עבירה פלילית. סעיפים 54 ו-55 קובעים הוראות בנוגע לאחריותם הפלילית של תאגידים ומעסיקים.

סעיפים 56-62

פרק זה כולל הוראות שונות בעניין אצילת סמכות, הוראות מעבר, התקנת תקנות על ידי שר הביטחון, האחראי לביצוע החוק ועוד.

סעיף 56 קובע תחולה אקסטרה-טריטוריאלית של החוק, באזור יהודה והשומרון וקובע, כי הוראות החוק מחייבות גופים אחראים אף באזור.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

חקיקת חוק חדש.

ה. השפעת החוק המוצע על התקציב ועל ההיבט המינהלי:

הצעת החוק עוסקת בהסדרת עבודת משרדי הממשלה בתחום המוכנות של המרחב האזרחי למצבי החרום, הן ברמה הארצית והן ברמה המקומית, וכן הסדרת היחסים עם ספקי השירותים והמוצרים החיוניים. לא ניתן בשלב זה לכמת את ההשלכה התקציבית על גופים אלה. הדבר ייגזר מהפער בין המוכנות כיום של כל גוף לבין מה שיידרש ממנו אחרי חקיקת החוק. ראוי להדגיש, כי לגבי חלק לא מבוטל מהגופים, למעשה, המדובר בהסדרה בחקיקה של המצב הנוהג, ללא פער מעשי.

ו. להלן נוסח החוק:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק מוכנות המרחב האזרחי למצבי חרום במשק, התשע"ו-2016

פרק ראשון: מטרה והגדרות

מטרת החוק	הגדרות
1.	חוק זה נועד להסדיר את היערכותם של הרשויות הציבוריות והמשק החיוני למצב חרום במשק, על ידי קביעת תחומי אחריות, הטלת חובות, הענקת סמכויות והגדרת דרכי פעולה ותיאום, הכל לשם הבטחת המשך פעילותו של המשק החיוני, כהגדרתו בחוק זה.
2.	בחוק זה - "מצב חרום במשק" - כמשמעותו בסעיף 30 לחוק; "איום הייחוס המצרפי" - אירועים אפשריים, אשר יש בהם כדי ליצור מצב חרום בכל שטח המדינה או בחלק ממנו, שהממשלה החליטה להיערך אליהם לפי חוק זה; "גוף אחראי" - גוף המנוי בתוספת השנייה לחוק; "גוף הצלה" - כמשמעותו בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, למעט רשות מקומית; "גוף חרום" - גוף ממונה או גוף אחראי; "גוף ממונה" - גוף המנוי בתוספת הראשונה לחוק; "היערכות לחירום" - למעט בנושאים המוסדרים בחוק התגוננות; "רציפות התפקוד" - תפקודו של גוף חרום או ספק חרום, באופן המבטיח עמידה ברמת השירות שנקבעה לפי חוק זה; "ועדת השרים" - ועדת שרים לעניין מוכנות המרחב האזרחי למצבי חרום, שמונתה לפי סעיף 40 לחוק; "ועדת מוכנות מקומית" - ועדת מל"ח מקומית, כמשמעותה בסעיף 149א(א) לפקודת העיריות [נוסח חדש]; ¹ "חוק ההתגוננות" - חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951; ² "חוק שירות העבודה" - חוק שירות עבודה בשעת-חרום, התשכ"ז-1967; ³ "מדיניות היערכות לחרום" - הכללים והעקרונות המנחים להיערכות למצב חרום, לשם הבטחת המשך פעילותו של המשק החיוני, כהגדרתו בחוק זה; "מלאי אסטרטגי" - טובין, לרבות חומרי גלם ותוצרת חקלאית ותעשייתית, אשר מוחזקים לשם הבטחת המשך פעילותו של המשק החיוני במצב חרום במשק; "מפעל חיוני" - כמשמעותו בחוק שירות עבודה; "מצב חריג" - אחד מאלה, ובלבד שאינו מצב חרום במשק: (1) אסון טבע; (2) אירוע, אשר עלול לסכן באופן משמעותי חיי אדם, רכוש או סדר ציבורי אך

¹ דיני מדינת ישראל מס' 8 מיום 8.8.1964, עמ' 197.

² ס"ח תשי"א מס' 71 מיום 21.3.1951, עמ' 78.

³ ס"ח תשכ"ד מס' 503 מיום 20.7.1967, עמ' 86.

מחמת היקפו או חומרתו איננו עולה כדי מצב חרום במשק.

- "מרחב אזרחי" - גופי חרום, רשויות ציבוריות, ספקי חרום ומפעלים חיוניים, ;
- "משק חיוני" - גורמי ייצור, משאבים, שירותים ומוצרים, החיוניים לקיום האוכלוסייה, לכלכלת המדינה ולפעילות צבא ההגנה לישראל במצבי חרום ;
- "משרד" - יחידה בשירות המדינה שבראשה עומד שר ;
- "ספק חרום" - כמשמעותו בסעיף 21 לחוק ;
- "רח"ל" - רשות חרום לאומית, שהוקמה לפי סעיף 41 לחוק זה ;
- "רשות ציבורית" - רשות, כהגדרתה בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000⁴ ;
- "רמת שירות" - אמת מידה כמותית או איכותית למתן שירותים חיוניים במצב חרום במשק ;
- "השר" - שר הביטחון ;
- "השר הממונה" - שר העומד בראש משרד שהוא גוף ממונה ;
- "תכנית העבודה" - תכנית שנתית של גוף חרום, אשר קובעת את אופן היערכות גוף החרום למצב חרום במשק, תפקודו במצב חרום במשק ומימוש תכנית האב הלאומית בתחומים, שעליהם הוא מופקד ;
- "תרחיש ייחוס מצרפי" - מתאר אפשרי של מצבים, אשר נגזרים מאיום הייחוס המצרפי, העלולים לשבש את תפקודו של המשק החיוני ;
- "תרחיש ייחוס משרדי" - מתאר אפשרי של מצבים, אשר נגזרים מתרחיש הייחוס המצרפי, העלולים לשבש את תפקודו של המשק החיוני, בתחומים עליהם מופקד משרד, שהוא גוף חרום.

פרק שני: היערכות לחרום

סימן א' - תכנית אב לאומית

(א) תרחיש הייחוס המצרפי יוכן על ידי רח"ל ויוצג לממשלה באמצעות השר.	3.	תרחיש ייחוס מצרפי
(ב) אישרה הממשלה את התרחיש - תכין רח"ל תכנית אב לאומית להתמודדות עמו על ידי המרחב האזרחי (להלן - "תכנית האב הלאומית").		
(ג) תכנית האב הלאומית ותכניות העבודה יהיו תואמות את תרחיש הייחוס המצרפי.		
(א) תכנית האב הלאומית תוצג לממשלה באמצעות השר, בתוך שנים עשר חודשים מיום אישור התרחיש לפי סעיף 3(ב), אלא אם כן קבע השר תקופה אחרת להכנת תכנית האב הלאומית, כולה או מקצתה.	4.	תכנית אב לאומית
(ב) תכנית האב הלאומית תגובש בין השאר, על יסוד אלה :		
(1) מידע שיימסר על ידי גופי החרום וספקי החרום ;		
(2) התרחיש שאושר על ידי הממשלה ;		
(3) הערכת מוכנות המרחב האזרחי למצב חרום במשק ;		
(4) ממצאי ביקורות שבוצעו בגופי חרום ובגופים שבתחום אחריותם ולקחים מתרגילי חרום ומפעילותם השוטפת של גופי החרום ;		
(ג) בתכנית האב הלאומית ייקבעו בין השאר, כל אלה :		

⁴ ס"ח תש"ס מס' 1739 מיום 11.6.2000 עמ' 190.

- (1) מדיניות ההיערכות לחרום ;
- (2) רמות השירות ;
- (3) מטרות ויעדים, בהם יעמדו גופי החרום, לשם הבטחת מילוי תפקידיהם במצב חרום במשק, ובכלל זה, לשם הבטחת רציפות תפקודם, אם נדרשת ;
- (4) המלאי האסטרטגי הנדרש לצורך פעילות המשק החיוני במצב חרום במשק ;
- (5) תכניות מענה להתמודדות עם מצבי החרום השונים במשק.
- (ד) תכנית האב הלאומית תקבע את אופן ההיערכות לחרום לתקופה של עשר שנים, אלא אם כן קבעה הממשלה תקופה אחרת.
- (ה) השר רשאי לדרוש מגוף חרום, ספק חרום ורשות ציבורית למסור כל מידע וכל מסמך הדרוש לשם קביעת איום הייחוס המצרפי ותרחיש הייחוס המצרפי, לשם גיבוש תכנית האב הלאומית וביצועה.
5. **תקציב היערכות לחרום**
- (א) אישרה הממשלה את תכנית האב הלאומית, תציין את התקציב שיידרש למימושה למשך תקופת תוקפה.
- (ב) לא יאוחר מאחד ביולי בכל שנה יציג ראש רח"ל בפני הממשלה את התקציב הנדרש לצורך מימוש תכנית האב הלאומית בשנת התקציב הבאה.
- (ג) כחלק מאישור תקציב המדינה, לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (בסעיף זה - "חוק יסודות התקציב") תקבע הממשלה את התקציב השנתי לשם מימוש תכנית האב הלאומית באותה שנת תקציב, בין היתר, בשים לב למידע שהוצג בפניה על ידי ראש רח"ל לפי סעיף-קטן (ב) ולעמדתם של המשרדים הנוגעים בדבר.
- (ד) בתקציבו השנתי של כל משרד שהוא גוף חרום ייכלל תחום פעולה המיועד למימון היערכותו למצב חרום במשק על פי תכניות העבודה ותכנית האב הלאומית. תחום הפעולה יקרא - "היערכות לחרום".
- בסעיף-קטן זה, "תחום פעולה" - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב.
- (ה) בכפוף להוראות כל דין, לא יועבר סכום העולה על חמישה אחוזים מתחום הפעולה האמור בסעיף-קטן (ג) לתחום פעולה אחר, אלא לאחר שהממשלה נתנה אישורה לכך.
6. **דיווח לממשלה**
- (א) השר יגיש לממשלה אחת לשנה לפחות, לא יאוחר משלושים ואחד במארכ, דין וחשבון על מוכנות המרחב האזרחי לחרום ועל מימוש תכנית האב הלאומית, ויהיה רשאי להמליץ על פעולות נוספות שיש לנקוט לשם היערכות למצב חרום במשק.
- (ב) הדין וחשבון יכלול, בין השאר, את כל אלה :
- (1) מוכנות המרחב האזרחי לחרום בהתייחס לתרחיש הייחוס המצרפי ;
- (2) עמידת גופי החרום בתכנית האב הלאומית ;
- (3) המלצות בדבר צעדים אותם יש לנקוט לשם הבטחת העמידה בתכנית האב הלאומית.
- (ג) הוגש דין וחשבון כאמור בסעיף-קטן (א), תקיים הממשלה דיון בו תוך תשעים ימים מיום הגשתו.
7. **בחינה**
- (א) ראש רח"ל יבדוק, אחת לשלוש שנים לכל הפחות, אם יש לעדכן את תרחיש

**עתית
ודיון
תקופתי**

הייחוס המצרפי ואת תכנית האב הלאומית, כולה או מקצתה.
(ב) על עדכונם של תרחיש הייחוס המצרפי או תכנית האב הלאומית, כאמור בסעיף זה, והצגתם לממשלה יחולו הוראות סעיפים 3 ו-4, בשינויים המחויבים.

- 8. הכנה למצב חריג**
- (א) הממשלה רשאית להחליט על היערכות למצב חריג, על פי המלצת השר, שר אחר או מיוזמתה.
- (ב) החליטה הממשלה להיערך למצב חריג, תקבע את המשרד האחראי להיערכות למצב החריג, את אופן הכנתה ואישורה של תכנית ההיערכות למצב החריג ואת המשאבים הדרושים לשם כך.
- (ג) השר יהיה רשאי להטיל על רח"ל לסייע למשרד, שעליו הוטלה האחריות להיערך למצב חריג לפי סעיף קטן (ב) או למשרד, שהטיפול במצב חריג מצוי בתחום אחריותו לפי כל דין ולקבוע הסדרים לסיוע כאמור.
- (ד) הורה השר כאמור בסעיף-קטן (ג), יהיו נתונות לרח"ל כל סמכויותיה לפי חוק זה לעניין היערכות לחרום או לעניין פעילותה במצב חרום במשק, לפי העניין, בשינויים המחויבים ובשינויים שייקבעו בעניין על ידי השר.

סימן ב' - גופי חרום

- 9. גופים ממונים וגופים אחראים**
- (א) הגופים הממונים יכינו עצמם לחרום, וכן יפעלו באופן הקבוע בחוק זה, בתכנית האב הלאומית ובהנחיות רח"ל, להבטחת המוכנות לחרום של הגופים האחראים, ספקי החרום והמפעלים החיוניים שבתחום אחריותם (בחוק זה - "הגופים בתחום האחריות").
- (ב) הגופים האחראים יכינו את עצמם לחרום וכן יפעלו באופן הקבוע בחוק זה, בתכנית האב הלאומית, בהתאם להוראות הגופים הממונים ובהנחיות רח"ל, להבטחת המוכנות לחרום של ספקי החרום והמפעלים החיוניים שבתחום אחריותם.
- (ג) השר רשאי, באישור הממשלה, להוסיף או לגרוע גופי חרום בתוספות לחוק זה.

- 10. הכנה לחרום**
- גוף חרום יעשה כל אלה:
- (א) ימנה מנהל חרום, אשר יוסמך בהתאם לתקנות;
- (ב) יכין תכנית עבודה;
- (ג) יחזיק את האמצעים הדרושים לשם הבטחת רציפות התפקוד ועמידתו ברמות השירות שנקבעו בתכנית האב הלאומית;
- (ד) ייטול חלק בתרגילי חרום;
- (ה) יחזיק מלאי אסטרטגי בהתאם לתכנית האב הלאומית.

- 11. חוזי חרום**
- (א) גוף חרום המבקש להתקשר בחוזה שעניינו מוצר או שירות שיש לספק גם במצב חרום במשק יקבע, ככל שמצא שיש בכך צורך, תנאים להבטחת היערכותו של הגוף, שעמו הוא מתקשר, לחרום (בסעיף זה - "תנאי ההתקשרות").
- (ב) מצא גוף חרום כי יש צורך לכלול בחוזה תנאי ההתקשרות, יכלול בו תנאים אלה, כולם או מקצתם:

- (1) פירוט הטובין או השירותים שהחזקתם או אספקתם נדרשת;
  - (2) משך הזמן שעבורו נדרשת ההחזקה או האספקה;
  - (3) אופן האספקה;
  - (4) הוראות נוספות לשם הבטחת רציפות תפקודו של הגוף.
- (ג) גוף החרום המתקשר כאמור בסעיף זה ישקול להמליץ לשר הממונה על ביצוע חוק שירות העבודה להכריז על הגוף שעמו הוא מתקשר כאמור כמפעל חיוני.

(א)	גוף חרום ימנה נושא משרה בכיר כמנהל חרום, זאת לא יאוחר מתשעים ימים מיום תחילתו של חוק זה.	.12	מנהל חרום
(ב)	חדל מנהל חרום מלכהן, ימונה מנהל חרום במקומו לא יאוחר משלושים ימים מיום שבו סיים מנהל החרום את תפקידו.		
(ג)	גוף חרום, אשר פועל באמצעות מחוזות, ימנה בכל מחוז אחראי להיערכות לחרום, שיהיה כפוף למנהל החרום.		
(ד)	על מינוי מנהל חרום בגוף ממונה ועל הפסקת כהונתו ימסור השר הממונה הודעה לראש רח"ל.		
(ה)	על מינוי מנהל חרום בגוף אחראי ימסור המנהל הכללי של אותו גוף הודעה לשר הממונה ולמנהל החרום בגוף הממונה.		
(ו)	לא מונה מנהל חרום או חדל לכהן ולא מונה מנהל חרום אחר במקומו, יחולו הוראות אלה:		
(1)	בגוף חרום שהוא משרד יוטלו התפקידים והחובות של מנהל חרום על המנהל הכללי;		
(2)	בגוף חרום שאינו משרד יוטלו התפקידים והחובות של מנהל חרום על העומד בראשו לפי כל דין.		
(ז)	השר רשאי לפטור גוף חרום מהחובה למנות מנהל חרום.		

(א)	מדי שנה, לא יאוחר מאחד בדצמבר, יגיש כל גוף ממונה לאישור השר תכנית עבודה לשנה העוקבת.	.13	תכנית עבודה של גוף ממונה
(ב)	תכנית העבודה תוכן על ידי מנהל החרום ותאושר על ידי השר הממונה או על ידי העומד בראש הגוף, לפי העניין, בטרם תוגש לשר לפי סעיף קטן (א).		
(ג)	ראה השר, כי תכנית העבודה אינה תואמת את תכנית האב הלאומית או שאין בה כדי להבטיח את היערכות הגוף הממונה לחרום, יצביע בפני השר הממונה על הצורך בתיקון התכנית; הצביע השר כאמור, יורה השר הממונה על הגשת תכנית מתוקנת בתוך 30 ימים ממועד מתן ההוראה.		
(ד)	לא הוגשה לשר תכנית העבודה או תכנית עבודה מתוקנת של הגוף הממונה לפי חוק זה, או שלא תוקנה כאמור בסעיף קטן (ג), יודיע השר על כך לשר הממונה.		
(ה)	ראש רח"ל ידווח לוועדה העליונה למוכנות המשק, כמשמעותה בפרק השישי לחוק זה על הגופים שלא הגישו את תכנית העבודה או לא תיקנו אותה בהתאם להוראות השר.		

(א)	מדי שנה, לא יאוחר מאחד בנובמבר, יגיש כל גוף אחראי לאישור מנהל החרום בגוף הממונה עליו תכנית עבודה לשנה העוקבת.	.14	תכנית עבודה של

- גוף אחראי**
- (1) (ב) הוראות סעיפים קטנים 13(ב) ו-13(ג) יחולו, בשינויים המחויבים, על תכנית עבודה של גוף אחראי, ובמקום השר יבוא - "השר הממונה, בהמלצת מנהל החרום במשרד הממונה".
- (2) לא הוגשה למנהל החרום בגוף הממונה תכנית עבודה או תכנית עבודה מתוקנת של הגוף האחראי במועד שנקבע לכך לפי חוק זה, יודיע על כך מנהל החרום בגוף הממונה לשר הממונה.
- (3) מנהל החרום בגוף ממונה ימסור הודעה לשר באמצעות ראש רח"ל, לא יאוחר מאחד בפברואר מדי שנה, על אישורן של תכניות העבודה בגופים האחראים שבתחום אחריותו.
- תוכן תכנית העבודה**
15. (א) תכנית העבודה תקבע את אופן יישומה של תכנית האב הלאומית בגוף החרום ואת הפרטים הדרושים לביצועה, ובכלל זה את דרכי ההתמודדות עם תרחישי הייחוס המשרדיים, הבטחת רציפות התפקוד והעמידה ברמות השירות לפי תכנית האב הלאומית.
- (ב) תכנית העבודה של גוף חרום תפרט, בין השאר, כל אלה:
- (1) היערכות ומוכנות לתרחישי הייחוס המשרדי;
- (2) פעולות ואמצעים הדרושים לשם הבטחת רציפות התפקוד;
- (3) בגוף ממונה - סדרי ביקורת בגופים האחראים, בספקי חרום ובמפעלים חיוניים שבתחום אחריותו;
- (4) הכשרות ותרגילים שיערוך;
- (5) אופן הפיקוח על רמות המלאי, לרבות המלאי האסטרטגי המוחזק על ידו;
- (6) תיאום הפעילות עם גופי חרום אחרים.
- (ג) גוף ממונה שהוא משרד יגבש את התכנית העבודה לאחר שאישרה רח"ל את תרחיש הייחוס המשרדי, לפי סעיף 46(ב)(2).
- מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה**
16. מנהל החרום יקיים מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה של גוף החרום, ולשם כך יהיו נתונות לו הסמכויות הנתונות למבקר פנים לפי חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, בשינויים המחויבים.
- דין וחשבון של גופי החרום**
17. (א) מדי שנה, לא יאוחר מאחד בפברואר, יגיש כל גוף ממונה לשר דין וחשבון בדבר מימוש תכנית העבודה בשנה החולפת, באופן שייקבע בתקנות.
- (ב) מדי שנה, לא יאוחר מחמישה עשר בינואר, יגיש כל גוף אחראי למנהל החרום בגוף הממונה עליו דין וחשבון בדבר מימוש תכנית העבודה בשנה החולפת.
- (ג) דיווח כאמור בסעיפים-קטנים (א) ו-(ב) יתייחס, בין השאר, לכל אלה:
- (1) אופן ביצוע תכנית העבודה ומידת העמידה ביעדים שנקבעו בה;
- (2) מימוש התקציב שבתחום הפעולה "היערכות לחרום";
- (3) הכשרות ותרגילים שבוצעו;
- (4) לקחים שהופקו מתרגילי החרום וצעדים שנקטו ליישומם;
- (5) תוצאות ביקורות שנערכו על ידי גוף החרום;
- (6) המלאי האסטרטגי המוחזק על ידו.

- ביקורת רח"ל**
18. (א) בביקורת בגוף חרום לפי סעיף 46(ב)(16) תבדוק רח"ל, בין השאר, כל אלה:
- (1) אופן ביצוע תכניות העבודה ועמידה ביעדים שנקבעו בה;
  - (2) קיומם של האמצעים הדרושים לשם ביצוע תכנית העבודה;
  - (3) הכשרת עובדי גוף החרום;
  - (4) קיומם של נהלים המסדירים את פעילות גוף החרום במצב חרום במשק;
  - (4) עריכת תרגילי חרום, השתתפות בהם, לקחייהם ואופן יישומם.
- (ב) לשם עריכת הביקורת רשאית רח"ל להיכנס לחצרי גוף החרום ולדרוש דין וחשבון על היערכותו לחרום לפי חוק זה.
- ביקורת בידי גוף ממונה**
19. מנהל חרום בגוף הממונה יערוך ביקורת בגופים האחראים, בספקי החרום ובמפעלים החיוניים שבתחום אחריותו ויחולו לעניין זה ההוראות המפורטות בסעיף 18, בשינויים המחויבים.
- הכרזה על מפעל חיוני**
- סימן ג' - ספק חרום
- ראה שר ממונה, כי לשם עמידה בתכנית האב הלאומית נדרשת הכרזתו של גוף כמפעל חיוני, יביא בפני השר הממונה על ביצוע חוק שירות העבודה בקשה להכרזה כאמור.
- הכרזה על ספק חרום**
21. ראה שר ממונה, כי לשם ביצוע תכנית עבודה של הגוף הממונה או גוף אחראי, שנמצא בתחום אחריותו, או על מנת להבטיח עמידה ברמות השירות שנקבעו בתכנית האב הלאומית נדרש מפעל חיוני, אשר אינו גוף חרום, לנקוט פעולה, לספק שירות, להחזיק או לספק טובין, רשאי הוא, לאחר שנועץ בשר ולאחר שאפשר למי שהצו מכוון אליו להשמיע את טענותיו, להכריז עליו בצו כספק חרום, בהתאם להוראות סימן זה (בסימן זה - "הצו").
- תוכן הצו וביצועו**
22. (א) בצו יפורטו האמצעים והשירותים שהחזקתם או אספקתם נדרשת ואופן ההחזקה או האספקה, לפי העניין.
- (ב) השר הממונה, לאחר התייעצות עם השר, יהיה רשאי להורות בצו, כי על ספק החרום יחולו חובות החלות על גוף אחראי, כמשמעותו בחוק זה, כולן או מקצתן.
- (ג) ראה השר הממונה, כי ספק חרום אינו ממלא אחר הוראות הצו, כולן או מקצתן, רשאי הוא, לאחר שאפשר לספק החרום להשמיע את טענותיו, להורות לו לבצע פעולה הנדרשת לצורך ביצוע הצו.
- פיצוי**
23. (א) ספק חרום, שניתן לגביו הצו, זכאי לפיצוי בגין ההוצאות שהוציא בקשר עם ביצועו.
- (ב) הפיצוי לפי סעיף-קטן (א) ישולם על ידי הגוף הממונה, על פי כללים שיקבע השר, לאחר התייעצות עם שר האוצר, בגין הוצאות, שספק החרום נשא בהן.

24. השר רשאי, בהתייעצות עם ראש רח"ל ועם השר הממונה על ביצוע חוק שירות העבודה, לקבוע בתקנות כי מפעלים חיוניים דרך כלל או מסוגים מסוימים, יחזיקו אמצעים או ינקטו פעולות לשם מילוי תפקידם לפי חוק שירות העבודה.

חובות המפעלים החיוניים

סימן ד' - הוראות מיוחדות

25. (א) ראה מנהל חרום בגוף ממונה, שהגוף הממונה אינו נוקט פעולות הדרושות לצורך ביצוע תכנית העבודה, יתריע על כך בפני המנהל הכללי של הגוף ובפני השר.

הוראות מיוחדות

(ב) ראה מנהל חרום בגוף אחראי שהגוף האחראי אינו נוקט פעולות הדרושות לצורך ביצוע תכנית העבודה, יתריע על כך בפני המנהל הכללי של הגוף ובפני מנהל החרום בגוף הממונה.

(ג) ראה השר, כי גוף ממונה אינו מבצע את תכנית העבודה רשאי הוא, לאחר שאפשר למנהל החרום ולמנהל הכללי של הגוף להשמיע את טענותיהם, להצביע בפני מנהל החרום או המנהל הכללי של הגוף הממונה על הצורך למלא תפקיד או לבצע פעולה לפי תכנית העבודה.

(ד) הוראות סעיף קטן (ג) יחולו על גוף אחראי, בשינויים המחויבים, ובלבד שבמקום "השר" יבוא "השר הממונה, לאחר התייעצות עם מנהל החרום בגוף הממונה".

(ה) מבלי לגרוע מהוראות סעיף-קטן (ד), ראה השר, כי גוף אחראי אינו נוקט פעולות הדרושות לשם ביצוע תכנית העבודה והדבר עלול לפגוע בהיערכותו או בהיערכות גופי חרום אחרים לחרום, רשאי הוא, לאחר שאפשר למנהל החרום באותו גוף להשמיע את טענותיו, להורות על מילוי תפקיד או ביצוע פעולה לפי סעיף-קטן (ג) לעיל.

26. שר הפנים יקיים פיקוח ובקרה ויפעל במסגרת סמכויותיו לפי כל דין לשם הבטחת מילוי התפקידים והחובות המוטלים על הרשויות המקומיות לפי חוק זה, ובכלל זה הכנת תכנית העבודה וביצועה.

תפקידו של שר הפנים

27. (א) ראש רשות מקומית אחראי להיערכות הרשות המקומית לחרום בתחומה והוא יעמוד בראש ועדת המוכנות המקומית;

תפקידי רשות מקומית

(ב) מבלי לגרוע מהוראות חוק זה ומהוראות כל דין, תעשה רשות מקומית כל אלה:

(1) תנקוט את כל הפעולות הדרושות לשם הבטחת מילוי תפקידיה בחרום, ובכלל זה תחזיק ציוד ואמצעים המאפשרים המשך מתן שירותים חיוניים שהרשות המקומית אחראית על אספקתם לפי כל דין;

(2) תכין הצעת תקציב לשם הכנה לחרום ותגיש אותה לשר הפנים, בהתאם להוראות סעיף 248א(ב) לפקודת העיריות [נוסח חדש];

(3) תפעל להכשרה ולתרגול של עובדי הרשות המקומית ועובדי התאגידים שבבעלותה;

(4) תיערך לקליטת אוכלוסייה מפונה ולמתן שירותים מוניציפאליים בסיסיים לאוכלוסייה מתפנה, בהתאם לתכנית האב הלאומית;

(5) תפעל לחיזוק החוסן הקהילתי;

(6) תקיים הסברה לתושבים בכל הקשור להיערכות לחרום;

28. **תקציב רשות מקומית**
הוראות סעיף 5 יחולו, בשינויים המחויבים, על תקציב רשות מקומית, ובלבד שבמקום "הממשלה" יבוא "שר הפנים".
29. **הקניית סמכות השר הממונה**
לעניין רשות, שהוקמה בחוק, שהיא גוף חרום, יוקנו סמכויות השר הממונה לפי חוק זה למי שעומד בראש הרשות לפי החוק שעל פיו הוקמה.
- פרק שלישי: מצב חרום במשק**
30. **הכרזה על מצב חרום במשק**
(א) ראתה הממשלה כי נמנעת באופן משמעותי פעילותו התקינה של המשק החיוני, כולו או חלקו, או שקיימת סכנה לכך, רשאית היא להכריז על מצב חרום במשק.
(ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), יראו בכל אחד מאלה הכרזה על מצב חרום לפי חוק זה:
(1) הכרזת "מלחמה", כהגדרתה בסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה;⁵
(2) הכרזת הממשלה על "מצב מיוחד בעורף", כמשמעותו בסעיף 9ג' לחוק ההתגוננות;⁶
(3) הכרזת הממשלה על "אירוע אסון המוני", כמשמעותו בסעיף 90א' לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.⁷
(ג) ראה השר, כי קיימות נסיבות, המצדיקות הכרזה על מצב חרום במשק והממשלה טרם הכריזה על כך, רשאי הוא להכריז על מצב חרום משק. על הכרזה כאמור יחולו הוראות סעיף 9ג(ב) לחוק ההתגוננות, בשינויים המחויבים.
31. **תפקידים במצב חרום במשק**
(א) במצב חרום במשק יפעלו שר ממונה, גוף חרום וספק חרום בהתאם לתכנית האב הלאומית ובהתאם לכל הוראה או הנחיה שניתנה להם לפי כל דין.
(ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף-קטן (א), במצב חרום במשק יפעל שר ממונה כדי להבטיח את פעילותם הסדירה של הגופים האחראים ושל ספקי החרום שבאחריות משרדו, בהתאם לתכנית האב הלאומית והצווים, כמשמעותם בסעיף 21, והוא יהיה רשאי לתת להם הוראות לשם מילוי חובות אלה.
(ג) שר ממונה יורה, לאחר התייעצות עם השר, על אופן השימוש במלאי אסטרטגי המוחזק בידי גוף ממונה, גוף אחראי או ספק חרום שבתחום אחריותו או על אופן ייצור או אספקה של מוצרים או שירותים שמיוצרים או מסופקים על ידי ספק חרום.
(ד) לא ניתן לקיים את ההתייעצות לפי סעיף קטן (ג) בשל דחיפות העניין, רשאי השר הממונה לתת את ההוראה גם בלא התייעצות, והודעה עליה תימסר לשר תוך 48 שעות ממועד שניתנה.
32. **תפקידי השר במצב חרום**
(א) נוסף על הוראות כל דין, במצב חרום במשק יפעל השר כדי להבטיח את פעילותם הסדירה והמתואמת של הגופים הממונים.
(ב) לצורך מילוי תפקידיו, רשאי השר לעשות כל אלה:

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 158;

⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 78;

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390;

(1) לפקח על ניצול המלאי האסטרטגי ולתת הוראות בעניין ניצולו בכפוף לכל אלה:

(א) לא הורה השר הממונה כאמור בסעיף 31(ג), נתן הוראה לפי סעיף 31(ד), או שראה השר כי יש לעשות שימוש במלאי האסטרטגי, שלא על פי הנחייתו של השר הממונה, רשאי הוא להורות על אופן השימוש במלאי האסטרטגי; נתן השר הוראה כאמור, יפעלו על פיה.

(ב) השר הממונה רשאי להשיג על החלטת השר לפי סעיף-קטן (א) בפני הממשלה.

(ג) הגשת השגה לפי סעיף-קטן (ב) לא תעכב את ביצוע הוראת השר.

(2) (א) להורות בצו על הקמת תשתיות חרום לצורך התמודדות עם מצב החרום במשק. בצו יפורט השטח שעליו הוא חל, התשתיות שיוקמו לפיו ומועד פקיעתו. לא נקבע בצו מועד לפקיעה, יפקע הצו כעבור מאה ושמונים ימים מיום נתינתו, לפי המוקדם; פקע הצו, יפורקו התשתיות הזמניות, אלא אם כן אישרה הועדה המחוזית לתכנון ולבניה את הארכתו של הצו בתקופה נוספת, שלא תעלה על מאה ושמונים ימים.

בסעיף-קטן זה -

"תשתיות חרום" - מבנים ומתקנים ארעים לרבות אוהלים, תשתיות מים, ביוב, חשמל ותקשורת ארעים, המיועדים לשמש את האוכלוסייה במצב חרום, בתי קברות זמניים, הכשרת שטח לצורך מעבר לכלי רכב ולהולכי רגל ולהקמת מבנים ותשתיות כאמור.

"ועדה מחוזית לתכנון ולבניה" - כמשמעותה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (בסעיף זה - "חוק התכנון והבניה").

(ב) על ביצוע עבודה או הקמת מבנה לפי צו שניתן כאמור בסעיף-קטן (א) לא יחולו הוראות חוק התכנון והבניה.

(3) (א) לתת כל הוראה, לאחר התייעצות עם שר ממונה, רשאי אותו שר לתת לפי כל דין לגוף חרום או לספק חרום, כדי להבטיח את תפקודו במצב חרום במשק, ואת עמידתו בהוראות תכנית האב הלאומית או על אופן ייצור או אספקה של מוצרים או שירותים שמיוצרים או מסופקים על ידו; לא ניתן לקיים את ההתייעצות בשל דחיפות העניין, רשאי השר לתת את ההוראה גם בלא התייעצות, והודעה עליה תימסר לשר הממונה תוך 48 שעות ממועד שניתנה.

(ב) השר הממונה יהיה רשאי להשיג על הוראת השר בפני הממשלה ויחולו הוראות סעיף-קטן (ב)(1) (ב) בשינויים המחויבים.

מסירות הודעה 33. על נקיטת פעולות לפי סעיפים 31(ג) ו-32(ב)(3) תימסר על ידי מנהל חרום בגוף החרום, הודעה לראש רח"ל.

מינוי מנהל ברשות מקומית 34. (א) ראה שר הפנים, כי רשות מקומית אינה ממלאת במצב חרום במשק חובה או תפקיד המוטלים עליה לפי חוק זה או לפי כל דין, רשאי הוא לדרוש מהרשות המקומית למלא את החובה או לבצע תפקיד במועד שיקבע.

(ב) לא מילאה הרשות המקומית אחרי הדרישה, רשאי שר הפנים, לאחר התייעצות עם ראש רח"ל ולאחר שנתן לראש הרשות הזדמנות להשמיע את טענותיו:

- (1) למנות אדם שימלא את תפקיד ראש הרשות במצב חרום (בסעיף זה - המנהל); מונה אדם כאמור, יוקנו לו כל סמכויות ראש הרשות המקומית לפי כל דין, אלא אם קבע שר הפנים אחרת.
- (2) להטיל על רשות מקומית אחרת לבצע את הדרישה; הוטל על רשות מקומית ביצוע דרישה כאמור יוקנו לה, לראש הרשות ולממלאי תפקידים אחרים בה כל הסמכויות לפי דין הדרושות לצורך ביצוע דרישה כאמור, אלא אם קבע שר הפנים אחרת.
- (3) הודעה על מינוי המנהל או על הטלת תפקידים וחובות על רשות מקומית אחרת כאמור תפורסם באתר המרשתת של רח"ל ושל משרד הפנים.
- (4) מינוי המנהל והטלת תפקיד או חובה על רשות מקומית אחרת יהיו לתקופה שיקבע שר הפנים.
- (ג) שכרו של המנהל ישולם על ידי המדינה ויגבה מהרשות המקומית שלניהולה מונה.
- (ד) הוטלו תפקיד או חובה על רשות מקומית אחרת, יוטלו הוצאות ביצועם על הרשות המקומית שאת תפקידיה או חובותיה מילאה הרשות המקומית האחרת.
- (ה) ראה שר הפנים, כי קיימות נסיבות, אשר אינן מאפשרות התייעצות עם ראש רח"ל או מתן הזכות להשמיע טענות לראש הרשות המקומית, יהיה רשאי להורות כאמור בסעיף-קטן (ב)(1) או (ב)(2) גם ללא התייעצות או זכות טיעון כאמור, ובלבד שזכות הטיעון תינתן לא יאוחר מתום שבעה ימים ממועד ההחלטה.
- (ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות שר הפנים או ממונה על המחוז במשרד הפנים לפי כל דין.
- (א) 35. תפקידי רשות מקומית במצב חרום
- במצב חרום במשק תפעל רשות מקומית כדי להבטיח את פעילותם המתואמת של כלל גופי החרום הפועלים בתחומה, לשם הבטחת טיפול נאות באוכלוסייה האזרחית והספקה סדירה של מוצרים ושירותים חיוניים, ובכלל זה תפנה לשר הממונה לשם מתן הוראות לגוף חרום ולכל גוף או רשות אחרים המצויים בתחום אחריותו, אשר פועלים בתחומה של הרשות המקומית.
- (ב) בנוסף לתפקידיה המנויים בסעיף 31 לחוק זה ומבלי לגרוע מן האמור בסעיף קטן (א), יהיה על רשות מקומית במצב חרום במשק לפעול להבטחת כל אלה:
- (1) אספקת מוצרים ושירותים חיוניים שהיא אחראית על אספקתם לפי כל דין;
- (2) תיאום אספקת מוצרים ושירותים חיוניים לתושבי הרשות עם גופי החרום;
- (3) קליטת אוכלוסייה מפונה ומתן שירותים מוניציפאליים בסיסיים לאוכלוסייה מתפנה, בהתאם לתכנית האב הלאומית;
- (5) מתן מידע לאוכלוסייה בדבר שינויים באספקת מוצרים ושירותים;
- (6) סיוע לרשויות מקומיות אחרות במתן מענה למצב החרום, בהתאם להוראות סעיף 233א לפקודת העיריות [נוסח חדש];
- (7) סיוע לגופי החרום הפועלים בתחום הרשות.
- (ג) רשות מקומית תרכז ותעביר לרח"ל תמונת מצב של המשק החיוני בשטחה.

36. תחולה על תאגידי מים וביוב
- הוראות סעיף 35 יחולו על תאגיד מים וביוב שהוקם לפי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (בחוק זה - חוק תאגידי מים וביוב), בשינויים המחויבים, ובלבד שבמקום "שר הפנים" יבוא "מנהל הרשות הממשלתית למים וביוב".
37. תחולה על גופים אחראים וספקי חרום
- (א) הסמכות הנתונה לשר הפנים בסעיף 35 תהיה נתונה לכל שר ממונה ביחס לגופים האחראים ולספקי החרום שבאחריות הגוף הממונה; הוראות הסעיף יחולו על אותם גופים אחראים וספקי חרום, בשינויים מחויבים, ובלבד שבמקום "שר הפנים" יבוא "השר הממונה" ובמקום "רשות מקומית" יבוא "גוף אחראי וספק חרום המצויים בתחום אחריותו".
- (ב) לא יעשה השר הממונה שימוש בסמכותו שלפי סעיף-קטן (א) אלא באישור השר.
38. תפקידי רח"ל במצב חרום
- מבלי לגרוע מהוראות סעיף 46 שלהלן, אלה יהיו תפקידי רח"ל במצב חרום במשק:
- (א) תגבש תמונת מצב של המרחב האזרחי ותציג אותה לשר ולממשלה;
- (ב) תתאם את פעילות ההסברה לציבור ומסירת המידע הניתן לציבור על השירותים הניתנים לאוכלוסייה;
- (ג) תתאם את הפעולות הדרושות לקליטת סיוע בינלאומי;
- (ד) תמליץ לוועדת מוכנות המשק העליונה (להלן - "ומו"ע") בנושאים אלה:
- (1) המענה למצבי חרום מתפתחים;
- (2) הצורך בתחילת שימוש במלאי אסטרטגי;
- (ה) תעקוב אחר יישום החלטות השר;
- (ו) תמלא כל תפקיד שיוטל עליה על ידי השר.
39. מרכז הפעלה לאומי
- (א) הוכרז מצב חרום במשק, רשאי ראש רח"ל להפעיל ולנהל מרכז הפעלה לאומי (בחוק זה - מרכז הפעלה), שיסייע במילוי תפקידיה של רח"ל במצב חרום במשק.
- (ב) מרכז הפעלה יפעל באופן רצוף עד תום מצב החרום במשק או עד החלטת השר בדבר הפסקת פעילותו, המוקדם מביניהם.
- (ג) ראש רח"ל יקבע, נציגי אילו גופי החרום ישתתפו במרכז הפעלה.
- (ד) ראש רח"ל יקבע את סדרי העבודה במרכז הפעלה, והוא רשאי להורות לגופי חרום שלגביהם לא נקבע כאמור בסעיף-קטן (ג) למנות נציג למרכז הפעלה, וכן לפטור נציג של גוף חרום מהתייצבות.

פרק רביעי: ועדת שרים

40. ועדת שרים
- (א) הממשלה רשאית למנות ועדת שרים, אשר תפעל מטעמה בכל עניין הנוגע להיערכות לחרום, למעט בעניין הכרזה על מצב חרום במשק.
- (ב) ראש הממשלה יכהן כיושב ראש הוועדה ובין חבריה ייכללו השר, אשר ישמש ממלא מקום של ראש הממשלה בעת היעדרו, שר האוצר, שר האנרגיה והמים, השר לביטחון הפנים, שר הבריאות, השר להגנת הסביבה, שר החינוך, שר הכלכלה, שר הפנים, שר הרווחה והשירותים החברתיים, שר התחבורה והבטיחות בדרכים ושר התקשורת.

פרק חמישי: רשות חרום לאומית

41. **הקמת רח"ל**
מוקמת בזאת במשרד הביטחון רשות חרום לאומית, שתשמש מטה לאומי להכנת המרחב האזרחי לחרום.
42. **מינוי ראש רח"ל**
(א) ראש רח"ל ימונה על ידי הממשלה, לפי הצעת השר.
(ב) על מינוי ראש רח"ל לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - "חוק שירות המדינה (מינויים)").
(ג) תקופת כהונתו של ראש רח"ל תהיה חמש שנים. הממשלה רשאית להאריך את כהונתו לתקופה נוספת אחת, בת חמש שנים.
(ד) שכרו ותנאי ההעסקה של ראש רח"ל יהיו כשכרו ותנאי העסקתו של מנכ"ל משרד.
(ה) הממשלה תקבע את המשרות ברח"ל, שיהיו פטורות מחובת המכרז והמינוי אליהן יעשה על ידי השר לאחר התייעצות עם ראש רח"ל.
43. **תנאי כהונה**
(א) כשיר להתמנות לראש רח"ל מי שמתקיימים בו כל אלה:
(1) הוא אזרח ישראל;
(2) הוא בעל תואר אקדמי מוכר מאת מוסד להשכלה גבוהה, שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;
(3) הוא בעל מומחיות וניסיון בתחומים הנוגעים להיערכות לחרום.
(ב) לא יתמנה לראש רח"ל מי שמתקיים בו אחד מאלה:
(1) הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה איננו יכול למלא את תפקידו וטרם חלפו עשר שנים מהרשעתו;
(2) הוכרז כפושט רגל לפי פקודת פשיטת רגל [נוסח חדש], התש"ס-1980, וטרם הופטר.
(ג) הממשלה תחליט על הליכי האיתור של מועמדים לכהן כראש רח"ל.
44. **הפסקת כהונה**
(א) ראש רח"ל יחדל לכהן בתפקידו לפני תום תקופת הכהונה בהתקיים אחד מאלה:
(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;
(2) הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, איננו יכול למלא את תפקידו כראש רח"ל;
(3) נבצר ממנו, דרך קבע או לתקופה העולה על שישה חודשים, למלא את תפקידו והממשלה החליטה, על פי המלצת השר, להעבירו מהתפקיד;
(4) הממשלה החליטה, על פי המלצת השר, כי הוא אינו ממלא את תפקידו כראוי.
(ב) לא תחליט הממשלה על העברת ראש רח"ל מתפקידו כאמור בסעיפים-קטנים (א)(3) ו-(א)(4), אלא לאחר קבלת חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

פעילות רח"ל תמומן מתקציב המדינה; תקציב רח"ל ייקבע בסעיף תקציב נפרד בחוק התקציב השנתי.	.45	תקציב רח"ל
(א) רח"ל תפעל לקידום היערכות גופי החרום, ספקי החרום והמשק החיוני לחרום, תשמש כמנחה מקצועי בתחום ההיערכות לחרום, תפעל במצב חרום במשק כדי לסייע לשר, לגופי החרום ולספקי החרום וכן תמלא כל תפקיד שיוטל עליה לפי חוק זה או לפי החלטת הממשלה.	.46	תפקידי רח"ל וסמכויותיה
(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף-קטן (א), תעשה רח"ל כל אלה:		
(1) תכין ותציג לאישורה של הממשלה באמצעות השר את איום הייחוס המצרפי ואת תרחיש הייחוס המצרפי;		
(2) תאשר את תרחישי הייחוס המשרדיים, לאחר שאלה יוצגו לומ"ע לפי סעיף 49(א)(1) וכן תאשר את רמות השרות של הגופים הממונים בהתאם לרמות השרות שנקבעו בתוכנית האב הלאומית;		
(3) תכין ותציג לאישורה של הממשלה תכנית אב לאומית;		
(4) תכין דין וחשבון שנתי על מוכנות הגופים הממונים וגופים נוספים לחרום, שיוצג לממשלה לפי סעיף 6;		
(5) תנחה את גופי החרום בכל הקשור להיערכות ולחרום;		
(6) תקבע אמות מידה למוכנות גופי החרום לתרחישי הייחוס השונים;		
(7) תקבע כללים ואמות מידה באשר להחזקת מלאי אסטרטגי על ידי גופי החרום ועל ידי ספקי החרום ותקיים בקרה על רמות המלאי האסטרטגי;		
(8) תערוך תרגילי היערכות לחרום (בחוק זה - "תרגילי חרום") ותורה על עריכתם על ידי גופי החרום;		
(9) תקבע כללים לעניין הכשרתם והסמכתם של בעלי תפקידים בתחום ההיערכות והמענה לחרום;		
(10) תערוך הכשרות לבעלי תפקידים העוסקים בהיערכות לחרום;		
(11) תתאם את ההסברה לציבור בתחום היערכות לחרום;		
(12) תיזום ותתאם פעולות של מחקר ופיתוח בתחום ההיערכות לחרום, וכן תרכז מידע בתחום זה;		
(13) תקדם שיתוף פעולה עם גופים וארגונים בינלאומיים, לשם היערכות לחרום ולהגשת סיוע הדדי בעת מצבי חרום; תהיה רשאית להשתתף בפעילות מחוץ לישראל שעניינה היערכות לחרום או ניהול מצבי חרום;		
(14) תקיים בקרה ומעקב אחר ביצוע תכנית האב הלאומית ותכניות העבודה של הגופים הממונים, והיא רשאית לערוך ביקורת בכל גוף חרום וספק חרום;		
(א) ראש רח"ל יקבע הנחיות (להלן - "הנחיות רח"ל") להכנת תכניות עבודה של גופי החרום, ורשאי הוא לקבוע הנחיות בעניין מסירת מידע, עריכת תרגילי חרום, אופן תיאום התכניות והתפקוד של גופי חרום וספקי חרום, עריכת ביקורות במפעלים חיוניים לפי כל דין, ובעניינים נוספים, שייקבעו בתקנות.		
(2) גופי החרום וספקי החרום יפעלו לפי הנחיות רח"ל.		
(3) הנחיות רח"ל לא יהיו טעונות פרסום ברשומות והן יפורסמו באתר המרשתת של רח"ל, אלא אם קבע השר כי פרסום ההוראות עלול		

- לסכן את ביטחון המדינה או שלום הציבור.
(4) הנחיות ראש רח"ל טעונות אישורו של השר.

פרק ששי: ועדת מוכנות המשק העליונה

47. **הקמת ומ"ע** (א) תוקם ועדת מוכנות המשק העליונה (בפרק זה - "הוועדה"), שתפקידה לדאוג לפעילות מתואמת של גופי החרום בהיערכות לחרום ובמצב חרום.
(ב) השר ישמש כיושב ראש הוועדה וראש רח"ל ישמש כממלא מקומו הקבוע.
(ג) הוועדה תתכנס פעמיים בשנה, לכל הפחות, ובמצב חרום במשק תתכנס על פי קביעת השר.
(ד) סדרי עבודתה של הוועדה יקבעו על ידי השר בתקנות. ראש רח"ל יהיה רשאי לקבוע סדרי עבודה נוספים, בכל עניין שלא נקבע בתקנות.

48. **הרכב הוועדה** אלה הם חברי הוועדה:

- (א) ראש רח"ל;
(ב) המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה שהם גופים ממונים;
(ג) ראש המטה לביטחון לאומי או סגנו לביטחון פנים ועורף;
(ד) קצין משטרה בדרגת ניצב שימונה בידי המפקח הכללי של המשטרה;
(ה) נציג בכיר של צבא ההגנה לישראל שימונה בידי הרמטכ"ל;
(ו) ראש שירות ההתגוננות האזרחית;
(ז) החשב הכללי במשרד האוצר;
(ח) הממונה על התקציבים במשרד האוצר;
(ט) המפקח על הבנקים;
(י) שני ראשי רשויות מקומיות שימנה שר הפנים.
(יא) חברים נוספים מקרב גופי החרום, לפי החלטת השר.

49. **תפקידי הוועדה וסמכויותיה** (א) לצורך מילוי תפקידה תעשה הוועדה, בין היתר, את כל אלה -
(1) תדון בתרחיש הייחוס המצרפי המוצע בטרם הבאתו לאישור הממשלה ובתרחישי הייחוס המשרדיים;
(2) תדון בתכנית החרום הלאומית המוצעת בטרם הבאתה לאישור הממשלה;
(3) תדון בלקחים מתרגילי החרום;
(4) תדון במוכנות המרחב האזרחי לחרום בין היתר בהתייחס לדיונים ולהחלטות של ועדות המוכנות המחוזיות;
(5) תעקוב אחר מימוש תכנית האב הלאומית;
(6) תדון בתוצאות ביקורות שנערכו בגופי החרום;
(7) תדון בדיווח ראש רח"ל לפי סעיף 13(ה);
(8) תמליץ לשר על דרכי שיפור מוכנות המרחב האזרחי לחרום בהתייחס, בין השאר, לתוצאות הביקורות ותרגילי החרום שנערכו.
(9) תמליץ לשר בעניין הוספתם או גריעתם של גופי חרום לפי סעיף 9(ג).

(10) תדון בדיווחים שימסרו לה על ידי הוועדות המחוזיות למוכנות המשק לחרום, שיוקמו לפי סעיף 50, לפחות פעמיים בשנה, ותנחה אתן ככל הנדרש.

(ב) במצב חרום במשק, תעשה הוועדה כל אלה :

(1) תפעל להבטחת פעילותם המתואמת של הגופים האחראים.

(2) תמליץ לשר בעניין סדר עדיפויות להקצאת משאבים לאומיים והיא רשאית להמליץ לשר ולשרים הממונים בעניין אופן השימוש במלאים האסטרטגיים בהתאם לסעיפים 31(ג) ו-32(ב)(1)(א).

(3) תביא בפני השר את המלצותיו של ראש רח"ל, אשר נמסרו לה בהתאם לסעיף 38(ד).

(ג) הוועדה תמלא כל תפקיד אחר שיטילו עליה הממשלה או השר.

(ד) הוועדה תהיה רשאית לזמן בפניה נציגי גופי החרום ; קיבל גוף חרום זימון כאמור, יפעל על פיו.

ועדת מוכנות מחוזית 50. (א) תוקם בכל מחוז ועדה מחוזית למוכנות המשק לחרום (להלן - "ומ"מ"), וזה הרכבה :

(1) מנהל מחוז רח"ל ישמש כיושב-ראש ומ"מ ;

(2) חברי ומ"מ יהיו :

(א) מנהלי המחוזות של משרדי הממשלה שבמרחב המחוז, שימונו על ידי המנהלים הכלליים של המשרדים ;

(ב) נציגי משרדי ממשלה שהם גופים ממונים ואין להם נציגים קבועים במחוז ;

(ג) נציג משטרת ישראל ;

(ד) מפקד מחוז שירות ההתגוננות האזרחית ;

(ה) נציג צבא ההגנה לישראל.

(3) יושב ראש הוועדה יהיה רשאי להזמין לדיוני ומ"מ נציגי גופים אחראים, ומשהוזמן נציג כאמור יהיה חייב להתייצב.

(ב) ומ"מ תתכנס ארבע פעמים בשנה, לכל הפחות.

תפקידי ומ"מ 51. (א) ומ"מ תעסוק בכל אלה :

(1) תכניות העבודה בגופי חרום הנוגעים למחוז ;

(2) תיאום בין גופי החרום ופעילותם בתחום המחוז ;

(3) מעקב אחר מימוש תכניות העבודה בגופי החרום בתחום המחוז ;

(4) תיאום ביקורות ותרגילים ברשויות המקומיות במחוז ;

(5) לקחי תרגילים שנערכו ודרכים ליישומם ;

(6) נושאים נוספים שיובאו בפניה על ידי ומ"מ ועל ידי יו"ר ומ"מ ;

(7) תדון בדיווחים שימסרו לה על ידי הוועדות המקומיות שבמרחבה, לפחות פעמיים בשנה, ותנחה אותן ככל הנדרש.

(ב) פרוטוקולי הדיונים והחלטות יימסרו לרח"ל, לוועדות המוכנות המקומיות ולגופים נוספים, על פי קביעת יושב ראש ומ"מ.

(ג) במצב חרום במשק תפעל ומ"מ בהתאם להוראות ומ"מ לשם מילוי תפקידיה

לפי כל דין.

- ועדת המוכנות המקומית תפעל לקידום היערכות הרשות המקומית למצבי החרום, בהתאם לתכנית האב הלאומית ועל פי הוראות כל דין.
- ועדת המוכנות המקומית תתכנס ארבע פעמים בשנה לכל הפחות; פרוטוקול הדיונים והחלטות הועדה יימסרו לומ"מ ולגופים אחראים נוספים, על פי קביעת יושב ראש הועדה.

פרק שביעי: עונשין

- מי שהפר הוראה שניתנה על ידי השר או השר הממונה לפי סעיפים 4(ה), 22(ג), 24, ו-25(ה), דינו מאסר ששה חודשים.
- המפר את הוראות השר או שר ממונה במצב חרום במשק - דינו מאסר שנתיים.
- נעברה עבירה לפי סעיף 53 בידי תאגיד, ייאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה דירקטור, מנהל כללי, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר האחראי לאותו תחום, אלא אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.
- נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד במהלך עיסוקו של מעבידו, או בידי מורשה כשהוא פועל בתחום תפקידו, ייאשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו, אלא אם הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

פרק שמיני - הוראות שונות

- בסעיף זה -
- "אזור" - יהודה והשומרון, למעט שטחי המועצה הפלסטינית;
- לעניין חוק זה, דינו של גוף אחראי באזור כדין גוף אחראי בישראל.
- השר יהיה אחראי לביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצוע הוראותיו.
- מבלי לגרוע מהאמור בסעיף-קטן (א), רשאי השר להתקין תקנות בעניינים אלה:
- דרכי הכרזה על ספק חרום ותשלום פיצויים לספק חרום שנשא בהוצאות בקשר להכרזה;
  - הכנת תכנית עבודה בגופי חרום;
  - החזקת מלאי אסטרטגי על ידי גופי חרום וספקי חרום, ובכלל זה אופן הספקת המלאי בעת חרום;
  - כשירותם של מנהלי החרום והסמכתם;
  - כללים בעניין רציפות התפקוד של גופי החרום וספקי החרום;
  - הגשת דין וחשבון על מימוש תכנית עבודה.

58.	הוראות חוק זה יחולו על המדינה.	דין המדינה
59.	אין בחוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין, אלא להוסיף עליהן.	שמירת דינים
60.	(א) רח"ל תכין את תרחיש הייחוס המצרפי תוך 6 חודשים מיום תחילת חוק זה. (ב) על אף האמור בחוק זה, עד מינוי ממונה הכנה לחרום בגופי החרום, ישמשו אלה כמנהלי חרום: (1) במשרד - המנהל כללי של המשרד או ראש רשות, לפי העניין; (2) ברשות מקומית - מנהל כללי, ובאין מנהל כללי - מזכיר; (3) בגוף הצלה - העומד בראשו; (4) בכל גוף אחראי אחר - המנהל הכללי. (ג) עד התקנת תקנות לפי סעיף 10(א) לא יהיה מינוי מנהל חרום בגוף חרום מותנה בהסמכה על ידי רח"ל; ראש רח"ל יהיה רשאי לקבוע בהנחיות הוראות לעניין חובת הכשרת של מנהל החרום.	הוראות מעבר
61.	(א) השר יהיה רשאי לאצול את סמכויותיו לפי סעיפים 4(ה), 13, ו-25 לראש רח"ל. (ב) אצל השר סמכות כאמור בסעיף קטן (א), בסעיף קטן 13 (ד), במקום "יודיע על כך השר לשר הממונה ולממשלה" "הוראותיו" יבוא: "יודיע על כך לשר, לשר הממונה ולממשלה"; (ג) מבלי לגרוע מהוראות חוק זה, משהואצלה סמכות השר לפי סעיף זה, רשאי מי שרואה עצמו נפגע מהחלטת ראש רח"ל, להשיג על החלטתו בפני השר.	אצילת סמכות והשגה
62.	(א) בפקודת העיריות [נוסח חדש], בסעיף 149א(א), המילים "ועדה להכנת משק לשעת חרום" יימחקו ובמקומן יבוא: "ועדת מוכנות מקומית"; כותרת הסעיף תימחק ובמקומה יבוא: "ועדת מוכנות מקומית". (ב) בפקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש], אחרי סעיף 13 יבוא: "תחולת הוראות – מצב חרום במשק 13(ז) הוראות סעיפים 149א ו-248א לפקודת העיריות יחולו, בשינויים המחויבים, על מועצה מקומית."	תיקוני חקיקה

תוספת ראשונה

משרד, כהגדרתו בסעיף 2;
הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל, שהוקמה בחוק משק החשמל, התשמ"ו-
1986;
הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה בחוק המים, התשי"ט-1959;
.....

תוספת שניה

רשות מקומית;
גופי ההצלה;
חברת החשמל לישראל בע"מ;
תאגידי מים וביוב, כמשמעותם בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001;
רשות שדות התעופה שהוקמה לפי חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977;
חברת רכבת ישראל בע"מ;
נתיבי ישראל - החברה הלאומית לתשתיות תחבורה בע"מ;
.....